

310 306.
OrthoPal
1925 SZEPTEMBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

LXIV. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

9. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
CZILLINGER JÁNOS

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1925 évre általában 240.000 K., erdőtiszteknek 120.000 K.,
erdészeti altiszteknek 80.000 K.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok (alap. kamat vagy tagdíj) és az időn-
kint közzétett pótdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnak.

(Telefon: 37—22.)

Értékesítési lehetőségeink, a vasúti tarifák és az erdőgazdasági hitel kérdése

Változott gazdasági viszonyaink mellett az értékesítés hovatovább nagyobb gondot okoz a magyar erdőgazdaságnak.

A fogyasztás a lehető legkisebb. Az ipar és kereskedelem felvevőképesége rendkívüli módon lecsökkent s a még ma is nagyon drága ipari és kereskedelmi hitel mellett a vállalkozási kedv majdnem teljesen hiányzik.

Hosszabb ideig tartó lebonyolítást igénylő eladásokra vásárlót igen nehezen és csak olyan árak mellett lehet kapni, amelyek idestova már az erdőgazdaság jövedelmezőségét veszélyeztetik.

Erdőgazdasági termékeink nagy része (tűzifa, szőlőkaró, donga, stb.) idénycikk, melynek eladási ára csak az év bizonyos szakában alakul ki megfelelően. Másik része, a műanyagok ellenben költséges szállítást, még költségesebb fel-

dolgozást igényel s a vállalkozó által befektetett tőkéket gyakran csak olyan időben adja vissza, amikor az elérhető haszon nagyobb részét az időközi kamatok felemésztették. Ezért óvatos és tartózkodó a fakereskedelem a vásárlásoknál.

A helyzet éppen az ellenkezője a közelmultnak.

Ma mindenki a készletektől iparkodik szabadulni, hogy pénzbeli mobilitását minél inkább biztosíthassa.

Ezért éppen a termelő gazdaságok helyzete nehezedett meg legjobban.

Maga a gazdaság fentartása (termelési, szállítási, erdősítési költségek, közterhek, személyzeti kiadások, stb. címén) az év minden szakában jelentékeny kiadásokat igényel s kényszeríti az erdőbirtokost arra, hogy megfelelő forgótőke hiányában időelőtt eladásokat eszközöljön.

Ennek természetszerűleg az eladási árakban mutatkozik a káros visszahatása.

Mutatkozik pedig annál inkább, mert a háborús és azt követő időkben a békebeli termelési szokásoktól mindinkább eltértünk.

Erdőgazdaságunk igen hamar beleélte magát abba, hogy a háború után beállott nagy anyaghiány mellett a legsilányabb választékokat is jó áron és gond nélkül tudta értékesíteni.

Amire azelőtt példa nem volt, mindkét végén baltával elvágott vékony botfát, tuskót, sőt gyökérfát is szállítottak vasúton nagy távolságokra, még a fővárosba is.

Az úgynevezett vegyesfában benne volt az 50 cm. vastag hasíthatatlan tuskótól és a félig korhadt, pudvás fától a 4—5 cm. vastag áig minden.

Arról meg nem is lehet beszélni, vagy írni, hogy műfa elnevezés alatt milyen anyag került gyakorta szállításra.

Magánál a termelésnél azután az lett ennek a következménye, hogy a választékolástól nemcsak a termelő, de a munkás is elszokott.

A pénz folyton csökkenő értéke mellett a munkás készpénzfizetés ellenében nem akart dolgozni, viszont sok termelő szívesen látta a részért való termelést, mert nem kellett készpénzt befektetnie.

Ilyenformán a munkás és kisgazda, aki azelőtt csak a legalárendeltebb választékokat használta, rákapott a hasábfára, igényei erősen emelkedtek.

A távolabbi fogyasztópiacok viszont egyéb anyag híjján felvették a vasúti szállítás folytán aránytalanul drága alárendeltebb választékokat is.

Ugyanez volt a helyzet a műfánál is.

A falusi udvarokon gyakran látott az ember elsőrendű fűrészrönköket heverni azzal a rendeltetéssel, hogy később kapubálványnak, kútágasnak, kerítésoszlopnak stb. használják fel; viszont a fűrészudvarok tele voltak göresös, összevisszagörbülő anyaggal, mert ennek a feldolgozása is haszonnal járt.

A vasúton való szállítási költséget s a fogyasztó piacnak a termelési helytől való távolságát sem a termelő, sem a vásárló nem vették figyelembe.

Maguk a hivatalos ármegállapítások is egyöntetűen szabták meg az árakat minden feladóállomáson, mert mire egy-egy államvasúti tarifaemelés életbelépett, az új tarifa a korona esése következtében újból csak alig néhány százalékát tette ki a piacon elérhető árnak.

A piactól legtávolabb eső helyen is jó áron lehetett az alárendelt választékokat értékesíteni s haszonnal lehetett nagy távolságra szállítani.

Ez az állapot ma már megszűnt.

A piac igényei hovatovább a békebeliek.

A mind nagyobb mennyiségben jelentkező „porosz-szén“ a házi és ipari tüzeléstől sokhelyütt kiszorította újból a tüzi-fát. Vannak piacok, amelyeken csak hasábfára értékesíthető.

Friss termelésű tüzi-fát ma már elég nehéz értékesíteni s különösen a csernél vissza kell térnünk a békebeli állapotra, hogy azt csak a termelést követő második nyáron vigyük piacra.

A tüzifaválasztékokat a termelésnél ei kell különítenünk s a helyi fogyasztást újból a silányabb választékok felhasználására kell szórítanunk, mert a vékony dorongot, a nagy tuskókat, a selejtes fát, sőt a túlsok dorongfát ma a

távoli piac fel nem veszi, ezek a választékok a szállítást ma nem bírják el.

Valószínű, hogy egy hideg tél az eléggé megapadt bel-földi készletek értékesítésénél hoz ideig-óráig tartó áremelkedést, de nagyjában el kell készülvén lennünk a tüzifaárak süllyedésére.

A vékonyabb műfa-választékok termelésénél számolnunk kell a piac és a fogyasztók (bányák, gyárak, stb.) méretbeli igényeivel s lehetőleg a kötött méretű választékok termelésére kell áttérnünk.

Ami a vastagabb anyagból akár görbeségénél, akár görösös voltánál fogva műfára kevésbé alkalmas, ha nem tudjuk félgyártmányra feldolgozni, vagy helyben eladni, bizony be kell vágnunk újból a tüzifába.

A munka- és fuvarbéreket erősen le kell szorítanunk, mert e nélkül az erdőgazdaság jövedelmezőségét kockáztatjuk.

Ezek volnának a magunk teendői főbb vonalakban, de ezenkívül külső és pedig elsősorban hivatalos támogatásra is lesz szükségünk.

Itt van elsősorban a készletre való tüzifatermelés, hogy újból áttérhessünk a „szárazfa“ értékesítésére.

Még a háború utolsó esztendejében is, amikor pedig az erdőgazdaság már 4 év óta küzdött a munkáltatás nehézségeivel, majdnem egyévi termelt anyagunk volt az erdön és erdei rakodókon állandóan készleten.

Az 1918/19. évi munkátlan tél, a kommunizmus lehetetlen pazarlása, a határok elzárása folytán beállott anyaghiány ezeket a készleteket rövidesen felszívták s az előző évi termelésű, úgynevezett kétéves tüzifa Csonka-Magyarország területén úgyszólván ismeretlen fogalom lett.

Kétségtelen, hogy a gazdaságok egy része, amelyik a termelést a forradalmak idején is állandóan fenn tudta tartani, ezáltal egy évben kétévi használat értékéhez jutott s így nagyobb jövedelemre tett szert, s ezért közelálló a gondolat, hogy ezt az akkor elért jövedelentöbbletet takarítsák most meg a tüzifakészleteken.

Épp oly kétségtelen azonban, hogy a készletre-termelést ma már egy erdőgazdaságnál sem lehet tisztán az évi fatermésből való takarékoszággal megoldani, mert a mai köz- és magánterhek mellett az erdőbirtokosnak minden fillér jövedelemmel számolnia kell s csak igen kevés gazdaság tudja a termelt készletek egy részének eladási árát egy évig nélkülözni.

Ahol megtakarítások vannak, ott a kérdést ezeknek az igénybevételével könnyű lesz megoldani.

Ahol azonban ilyenek nincsenek, ott nem lesz más mód, mint egyszer kétévi tűzifamennyiséget kitermelni, hogy az ú. n. kétéves tűzifa értékesítésre újból állandóan át lehessen térni.

Ezzel a körülménnyel erdőfelügyeleti szempontból is számolni kell s véleményem szerint annál kevésbé lehet előle kitérni, mert az előző évi termelt készletek jó része az állami erdőgazdaságoknál is valószínűleg hiányzik.

Erre enged legalább következtetni az a körülmény, hogy az utolsó időben innen is számmottevő mennyiségű friss tűzifa került piacra.

A másik tényező, amivel számolnunk kell, a vasúti szállítási kérdése.

Már a múlt év folyamán rámutattam egy rövid cikkben arra, hogy a mai tarifarendszer következtében belföldi termelésünk túlnyomó része jelentékeny hátrányban van a külföldről jövő faanyagokkal szemben.

Tény, hogy a MÁV. a tarifák újból való megállapításánál a legmesszebb menő jóindulatot és megértést tanúsította az erdőgazdasági termékek besorozása tekintetében.

Ennek a kérdésnek a megoldását azonban nem a díjtételek általános felemelésében, vagy leszállításában, de az egész díjszabási rendszer megváltoztatásában kell keresnünk.

Maga a vasúti díjtétel tulajdonképen két részből alakul ki.

Egy bizonyos alapidjából, amit minden szállítás után, a távolságra való tekintet nélkül fizetni kell s ezenkívül a súlyegység után fizetendő, mondjuk vontatási díjből, amit 10--10 kilométeres távolsági osztályok szerint állapítanak meg.

Az alapidj indokolása az, hogy minden szállítmány felvétele, rovatolása, stb. a vasútnak egyforma munkát okoz,

akár rövid, akár hosszú távolságra szállítja azt. A kocsit ki kell állítani, díjtalan be- és kirakási időt biztosítani, vonathoz kapcsolni, tolatni, lecsatolni stb., ugyancsak a szállítási távolságra való tekintet nélkül.

Az indokolás helyes.

Az eredmény pénzügyileg az, hogy míg egy 15 tonnás tűzifaszállítmánynak a továbbítása 10 km. távolságra a mellékilletékek nélkül tonnakilóméterenként 2400 koronába kerül, addig ugyanez 250 km.-es szállításnál tonnakilóméterenként 448 korona költséget igényel.

Ugyanilyen fűrészárúszállítmánynál a 10 km.-es szállítás költsége tonnakilóméterenként 4800 korona, a 250 kilométeresé 892 korona.

Már itt is megállapíthatjuk, hogy a díjmegállapítás körül valami hiba van, — az eltolódások túlnagyok.

Élénk bizonyossága ennek az, hogy olyan árúkat, amelyeket a feladásnál tengelyen kell a vasútra szállítani s viszont a leadó állomásról csak tengelyen juthatnak el a rendeltetési helyre, ma már szekéren 20—30 km.-es, sőt teherautóval 65—70 km.-es távolságra is olcsóbban lehet szállítani, mint vasúton.

Az ilyen szállítások is már jelentékeny résztvonják el a vasutak darabárúforgalmának.

Az erdőgazdaság szempontjából azonban ez kisebb baj, mert ahol a szállítási távolság a 20—30 km.-t meg nem haladja, az olyan fogyasztó piacokon a fának az erdőről a fogyasztó udvarára közvetlenül szekérral való beszállítása mindig dívott és dívni is fog.

A mi sérelmünk (és az egész magyar mezőgazdaságé is) ott rejlik, hogy mihelyest a szállítmány államvasúti vonalról magánvasútra, helyi érdekűre megy át, vagy megfordítva, a tarifaszámítást újból elülről kezdik, vagyis úgy számítják, mintha az átmenőállomáson az árút újból adták volna fel. S ez az eljárás annyiszor megismétlődik, ahányszor a szállítmány más vonalra megy át.

Ez a számítási mód lehetetlen helyzeteket teremt.

A két államvasúti vonal közé egyik-másik helyen alig 7—8 km. idegen vonal ékelődik be s e miatt a tarifaszámítást háromszor kezdik előlről.

Hogy mit jelent ez pénzben?

Lássunk egy példát!

Egy 15 tonnás kocsirakomány tűzifa szállítása 20 km.-re tonnakilóméterenként 1350 koronába, tonnánként összesen 27.000 koronába kerül, ha pedig két 10 kilométeres szakaszban számítjuk a tarifát, a tonnakilóméterenkénti költség 2400 koronára, a tonnánkénti összes szállítási költség 48.000 koronára emelkedik.

Amíg a tisztán államvasúton futó import tűzifa 250 km. távolságról tonnakilóméterenként 448 korona díjtétellel, tonnánként 112.000 korona szállítási díjjal jut el a fővárosba, a kétszer megtört tarifával (háromszoros alapdíj) befutó hazai tűzifát tonnakilóméterenként 663 koronás díjtétel, tonnánként 165.000 korona tiszta fuvardíj terheli, ami a két helyi érdekű vasúton érvényes 10—20%-os pótdíjjal 190.000 koronára emelkedhetik.

Minden m³ tűzifa tehát csak 30—40.000 koronával több költséggel juthat el a fővárosba.

De hozhatunk fel még lehetetlenebb példát is.

Sarajevóból, 680 km. távolságról, más állam területéről 10 tonna fenyőfűrészárúnak Budapestre való szállítása 3,880.000 koronába, ellenben Récicsről, vagy Lentiből 338—341 km.-ről 10 tonna magyar termelésű fűrészárúé 4,020.000 koronába kerül.

Pedig a magyar árú mindenütt az Államvasút által kezelt vasútvonalakon fut, de ebből 115—118 km. helyi érdekű vasút.

Ez az ú. n. „tört tarifa“ eredménye.

Pedig ez a tarifaszámítás nem is indokolt.

Amikor a szállítmány helyi érdekű vasútról államvasúti vonalra megy át, vagy megfordítva, a munkatöbblet tisztán abból áll, hogy a kocsit esetleg más tehervonathoz kell csatolni.

Ez a munka felmerül akkor is, ha a szállítmány egyik államvasúti vonalról a másik államvasúti vonalra megy át, vagy ha Budapesten keresztül szállítják.

Ha tehát az utóbbi esetben nem kell a tarifaszámítást újból kezdeni, miért kell az előbbi esetben?

Tudjuk, hogy ez a számítási és elszámolási mód a helyi vasúttal kötött törvényerejű megállapodáson nyugszik.

De ha az összes ú. n. utódállamok be tudták hozni egy csapásra az egységes tarifát, miért lehetetlen ez nálunk?

Sőt, éppen most volna ideje ezt megtenni.

Az összes államvasúti tarifákat az aranykorona 17.000-es szorzószáma alapján számították ki az előbbi aranykoronás tarifákból s ma már a hivatalos szorzószám is 14.500.

A szállítandó összes tömegtermékek (gabona, burgonya, szén, fa, építőanyagok stb.) értéke 20—25%-kal csökkent s a szállítási költség hova-tovább nagyobb százalékát teszi ki a piacon elérhető eladási árnak.

Az Államvasút megapadt forgalma a legjobb mutatója annak, hogy a díjtételeket mérsékelni kell, mert a gazdasági élet ma már nem bírja el ezeket a magas tarifákat.

A két szorzószám különbsége mintegy 15% s így ez lenne a leszállítás minimálisan indokolt kulesa.

Ne szállítsa le a MÁV a díjszabást 15, hanem csak 10%-kal s ennek ellenében szüntesse meg a tört tarifákat!

Meggyőződésem, hogy ennek a kérdésnek a helyes megoldása, különösen a nagyobb távolságokra való forgalmat élénkítené meg. Pedig a MÁV-nak is ez az érdeke, mert ez a jövedelmező üzlet!

A díjbevételek szétosztása nem okozna nagyobb munkát, mint ma a külön kiszámítás.

Viszont a kalkulációt óriási mértékben megkönnyítené az egységes díjszabás s a forgalmat jelentékenyen növelné.

A majdnem mindenütt helyi érdekű vasúttal utalt magyar erdőgazdaságnak pedig majdnem létérdeke az egy-

séges díjszabás életbeléptetése, hogy versenyképességét a távoli piacokon is biztosíthassa.

Le kell szegezni itt, hogy ebből a szempontból a termelő erdőgazdaság érdeke nem teljesen azonos a faipárral és a fakereskedelmével.

A fakereskedelmi forgalom és faipari feldolgozás tárgyát túlnyomó részben a megszállott, idegen fenhatóság alatt álló területek szolgáltatják s így a magyar termelés különleges tarifális védelméhez a tisztán kereskedő, vagy feldolgozó vállalatoknak kisebb érdekük fűződik, mint a termelőknek.

Hiszen ők egyszerűen azt az árat fizetik meg a termelőnek, amit az árúért a piaci árak és fuvar költségek figyelembevételével adhatnak. Ha pedig a belföldi termék a szállítási költségek miatt többbe kerül, megszállott területről fedezik szükségleteiket.

Megyőződésem azonban az, hogy a magyar termelés ilyen irányú méltányos védelme a kereskedői és iparos osztály részéről is megfelelő támogatásra számíthat.

A harmadik jelentékeny kérdés az erdőgazdasági hitel kérdése.

Maga a kormányzat is belátta már rég ennek a fontosságát, hiszen külön törvényt alkotott az erdőgazdasági hitelről.

Ez a törvény azonban egyáltalán nincs a mai gazdasági viszonyokhoz szabva.

Ennek legjobb bizonyítéka, hogy tudomásom szerint ilyen hitelt mindmáig senki sem vett igénybe.

S ez egészen természetes is.

Ki merne a mai kamatláb mellett hosszú évekre szóló kölcsönszerződést kötni a kérdéses törvényben foglalt kötelezettség mellett?

Ezenkívül az előzetes becslés, telekkönyvi bekebelezés, stb. nemesak megdrágítják, de nehézkéssé is teszik az ilyen hitel megszerzését.

De nem is ilyen túlhosszú lejáratú hitelre van ma az erdőgazdaságnak szüksége!

Házilag termelő gazdaságaink legtöbbször hiányzik a forgótőke, amit a múlt évek rossz termése, az óriási terhek mellett a folyó jövedelmekből elvonni sem lehet.

Rövid lejáratú, 8—12 hónapos hitelszükségletről van szó, amivel a termelő erdőgazdaság a termelési és szállítási költségeknek legalább egy jelentős részét tudja fedezni addig, amíg termékeit megfelelő áron tudja értékesíteni.

Számtalan példáját láttuk ez év tavaszán annak, hogy megszorult termelők nagyobb készleteket 15—20%-kal a napi árak alatt dobtak piacra, csupán azért, hogy sürgős pénzsükségletüket fedezhessék, holott megfelelő hitel rendelkezésükre bocsátása esetén ennek a veszteségnek jó felét megtakaríthaták volna.

Szándékosan nem nevezem ezt a hitelt a ma annyira szokásos „termelési hitel“-nek, mert hiszen a hitelnyújtás feltételei, illetőleg a hitelnyújtás alapja sokkal biztonságosabb, mint akár a mezőgazdaságnál, akár az iparnál.

A mezőgazdasági termék a „termelési hitel“ igénybevétele idején még vagy egyáltalán nincs meg, vagy a fejlődésnek alacsony fokán áll. Mennyiségére, értékére következtetni lehet ugyan, de elemi csapások, kedvezőtlen időjárás, rovarkár, betegségek, stb. még teljes egészében is megsemmisíthetik.

Az ipari „termelő-hitel“ kisebb része még ezután feldolgozandó nyersanyag beszerzésére, nagyobb része pedig szállítási és feldolgozási költségekre szükséges s az esetleg meglévő, biztos fedezetet nyújtó anyagok értéke igen gyakran csak kis hányadát teszi a feldolgozáshoz szükséges hitelösszegeknek.

Ezzel szemben ennek az erdőgazdasági hitelnek biztos alapjául szolgál maga a használat tárgyát képező tővön álló faanyag.

Ez az érték legtöbbször sokszorosa annak a munkabérnek, amit a termények piacra, vagy forgalombahozatalára kell fordítani. Kedvezőtlen időjárási viszonyok minőségét és mennyiségét már nem befolyásolják, elemi csapásoknak alig van kitéve, az egy tüzet kivéve, de ennek a károsítása is csak

a legkritikább esetben olyan megsemmisítő, mint a mezőgazdaságnál, vagy iparnál.

Ezenfelül a tövön álló fakészlet már ebben a formájában is értékesíthető és szokásos forgalom tárgyául szolgál.

Hitelnyújtás alapjául tehát ez a készlet feltétlenül szolgálhatna.

Annak pedig, hogy ma ilyen gyanánt egyáltalában nem szolgál, egyik legjelentősebb oka az lesz, hogy a hitelnyújtásnak ilyen formája egyáltalán nincs megszervezve.

Az ilyen rövid lejáratú hitel alapját más mint váltó aligha képezhetné.

A váltó fedezetéül a tövön álló és feldolgozásra kerülő, sőt a már „kitermelt“ anyagot sem fogadja el a pénzüintézet.

Az erre nyújtott hitel tehát végeredményében személyi hitellé válik, amit a pénzüintézet zsírál, ez pedig ma, valljuk be, hogy teljesen indokoltan, drága. Azt hiszem, megvolna az olcsóbb hitel lehetősége, ha a birtokosok maguk alakítanának olyan szervet, amely nem foglalkoznék mással, mint ennek a hitelszükségletnek a legminimálisabb üzemi költséggel való lebonyolításával, olyan formában, hogy a fedezetül szolgáló készletek vételárának az eladótól a vásárlóig való eljuttatása is ezen keresztül bonyolódna le.

Lehet, hogy a tárgyalások során alakulna ki másféle, elfogadható megoldás.

Valószínűnek tartom, hogy az állam megfelelő támogatását is meg lehetne nyerni hozzá.

Az egész kérdés azonban olyan, hogy ezt csak maguk a birtokosok, vagy az állami adminisztráció terelhetik megfelelő mederbe és vihetik keresztül.

Másnak a kérdést legfeljebb felszínre hozni lehet, aminek az okait feleslegesnek tartom itt részletezni.

Már pedig a kérdés meglehetősen akut és véleményem szerint a házilag való termelés kérdésével is meglehetősen összefügg.

Jelentős szerep vár azonban — véleményem szerint — mindkét kérdésben, úgy a vasúti díjszabás, mint az erdőgazdasági hitel kérdésében is az egyesületre.

Akár sikerül a két kérdés körül a birtokosokat tömörítenie, akár nem; akár eredménnyel jár az általam megindítandó ilyen irányú akció, akár nem: véleményem szerint az egyesületnek mindkét kérdéssel sürgősen foglalkoznia kell, akár rendkívüli közgyűlésen is.

Biró Zoltán.

Tölgy-, cser- és bükkmakktermés.

Az évekig tartó háború és az azt követő zavaros idők az erdők felújítása terén is súlyos nyomokat hagytak majdnem minden erdőnkben, még oly erdőgazdaságokban is, ahol egyébiránt a jó szándék a felújítás és erdősítés teljesítésére megvolt. A pénz- és munkaerőhiány, a kommunizmus és a megszállások szülte elvadult állapotok által okozott nehézségekhez hozzájárult az, hogy Csonka-Magyarországon tenyésző nemes lombfanemek, főként a kocsányos és kocsánytalan tölgy, de a bükk is évek hosszú sora óta számottevő makktermést nem nyújtottak. A bükk utóljára 1918-ban termett bőségesen, de ebből a termésből a kellő időben való utánritkítások hiányában csak kevés újulat maradt meg. Valamirevaló tölgymakktermés még régebben volt. Ellenben a csertölgy ismételten és bőven termett, ami arra vezetett, hogy sok erdőgazdaságban egyéb hiányában csermakkal vettek kiterjedt oly vágásokban is, melyeken azelőtt kocsányos vagy kocsánytalan tölgy állott. S bár a cser a száraz déli oldalakon helyénlévő s nem megvetendő fanem, amely a tölgnél valamivel gyorsabban is növekszik, mégis a tölgyek termőhelyén való terjeszkedését csekélyebb használhatósága és értéke miatt sajnálatosnak kell tartani.

A meddő évek sorozatát tölgyeseinkben a múlt év szakította meg s ha nem is volt általános a makktermés, de helyenként a kocsánytalan tölgy igen bőven, a kocsányos pedig szórványosan termett.

Különösen Tolna és Baranya vármegyék domb- és hegyvidéki erdei csak úgy ontották a kocsánytalan tölgy-

makkot — s emellett a csermakkot is s a lapályon a kocsányos tölgyből is termett annyi, hogy legalább a csemetekertek el voltak láthatók. A későn hulló kocsánytalan tölgytermés feleslegét, sajnos, nem mindenütt szedték fel s ily helyeken csak a természetes bevetődés révén lehet a vetővágások betelepülésére számítani, egyes uradalmak azonban szorgosan öszre is gyűjtötték a természet adományát és szabadba való vetéssel, a régóta meddő vetővágások alátelepítésével és új csemetekertek létesítésével nemcsak az utóbbi évek kényszerű elmaradásait pótolták, hanem arról is gondoskodtak, hogy több évre előre biztosítva legyen a vágások felújítása, sőt más, meddően maradt vidékekre is szállítottak feleslegükből.

Az ősszel igen nagy számban megjelenő mezei pocok miatt a makk jelentős részét átteleltették. A legjobb sikert ezen a téren azok az uradalmak érték el, amelyek a legprimitívebb, de éppen azért a legtermészetszerűbb eljárást követték. Így pl. a telkii közalapítványi erdőgondnokság a pécsváradi egyetemalapítványi erdőgondnokságtól kapott mintegy két vagon, zsákokban szállította szikkadt kocsánytalan tölgytermést egyszerűen úgy teleltette, hogy száraz fekvésű kertben a gyümölcsfák alá szórta, 10—15 cm. magas rétegben, szalmával könnyedén letakarta s a szalmát kukoricaszárral a szél általi elfúvás ellen megvédte. Az eredmény teljes volt s a makk tavasszal éppen oly jó volt, mint ősszel (90%).

Az ősszel eszközölt vetések és alátelepítések sikere elé a mezei pocok miatt szintén aggodalommal tekintettünk, azonban csakis egyes csemetekertekben tett ez a rágeszáló szembetűnő kárt, a nyílt területen úgy ennek, mint a vad-disznónak károsítása csekély volt és a teljes sikert nem hiúsította meg. Így a tavalyi dús kocsánytalan tölgytermés ott, ahol jól kihasználták, többszáz holdra terjedő, a legszebb reményekre jogosító felújításokat eredményezett, így pl. a már említett pécsváradi, továbbá a szekszárdi és báta-széki alapítványi erdőgondnokságban; a pécsváradi erdőgondnokság tavaly mintegy 7 vagon makkot gyűjtött. Az

eredmény csupán ott maradt el, ahol már igen erősen begyepesedett talajba került a makk s ahol nyilván csak az ültetéssel lehet már sikeresen erdősíteni.

Feltűnő volt egyébiránt a makk igen késői kelése. Még f. év augusztusában is lehetett frissen kelt tölgycsemetéket észlelni, különösen a vetővágások kissé árnyasabb részein.

A folyó év változékony, eléggé csapadékdús időjárása újabb makktermésre nyújt kilátást. A tavalyi dús termés után a kocsánytalan tölgy csak részleges termést ígér, ellenben szép termés várható kocsányos tölgyből és cserből is, nemkülönben a bükk is elég jó termést ígér.

Amidőn a szlavóniai tölgymakknak behozatala ismert okokból nehézségekbe ütközik s reá a jövőben a hovatovább kifogyó szlavóniai őstölgyesekből nem is lehet a régi idők mértékében számítani, a hazai termést kétszeres örömmel kell üdvözölnünk és mindent elkövetnünk, hogy azt minél jobban kihasználjuk s nevezetesen csemetenevelésre is fordítsuk. A csemetenevelés fontossága szembetűnő, ha megfontoljuk, hogy csemeteültetéssel 2—3 meddő évet áthidalhatunk s hogy míg egy hl. tölgymakk legfeljebb egy kat. hold bevetésére elegendő, addig egy hl. makkból nevelt csemetével 5—6 hold vágásterület ültethető be.

Bizonyos, hogy megbízható szlavóniai makk használata lapályi erdeinkben a legjobb lenne, ezen tölgy fiatalkori gyorsabb növekedése és jobb alaki kifejlődése miatt. Reméljük, hogy makkszükségletünk egy része onnan most már fedezhető is lesz. Részben szlavóniai, részben hazai makknak vetésre való használata esetén ajánljuk a kétféle származású makk összekeverését, amidőn a szlavóniai eredetű makkból az egykori főállomány, a hazaiból egy még mindig igen értékes mellékállomány kifejlődése várható. Csemetekertekben természetesen elkülönítve kell a kétféle provenienciájú makkot elvetni s csak a szabadba való kiültetésnél lehet esetleg a fenti értelemben vegyes (válogatott) ültetéshez fordulni.

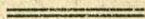
Igen örvendetes a bükkmakk jelentkezése is. A vető-

vágásokban s a legközelebb megritkítandó vágásokban a talajt takaró bükkalomnak vasgereblyékkal való pásztánkenti félrehúzására és az alomfelsértésére lesz szükség, hogy a lehulló bükkmakk a termőtalajra jusson s ott kikeljen. Enélkül, mint 1918-ban ismét kevés eredmény lenne várható a bükktermésből. Természetes, hogy még sűrűbb állású erdőrészekben 2—3 év múlva a megfelelő további ritkítással is elő kell segíteni a bükkújulat életbenmaradását, amely máskülönben csakhamar eltűnik.

Csonka-Magyarországon a bükk igen megbecsülendő fajaj. Ezért nem szabad a bükkesegetek nevelésétől sem idegenkedni s fagymentes helyeken vagy 0.3—0.4 sűrűségű erdőkben bükkesegetekertekről kell gondoskodni, amelyekből nyert csemeték 2—3 éves korukban, esetleg iskolázott állapotban a siker kilátásával kiültethetők. Egyedül a természetes felújítás esélyeire száraz klimánk mellett erdeink fentartását nem bízhatjuk, hanem szorgos csemeteneveléssel is elő kell segítenünk, hogy tölgyeseinkben a szép törzsek kifejlődését biztosító 0.2—0.4 arányú bükkelegy meglegyen s árnyas hegyoldalainkban a bükk tiszta állományokat is alkosson.

A jég már megtört. Láttunk már hazai csemetekertben is bükkesegetét.

Ha a természetnyújtotta segítséget megragadjuk, az 1914. év óta származott felújítási hiányok a tavalyi és idei makktermés révén kiküszöbölhetők erdeinkből.

KÜLÖNFÉLÉK

Halálozás. Németh Béla, az egri papnevelőintézeti uradalom okl. erdőmérnöke, tart. hadnagy, a nagy- és kisezüst, Signum Laudis stb. vitézségi érmek tulajdonosa, az OEE rendes tagja, f. é. augusztus hó 26-án Ozdon elhunyt. Béke hamvaira.

Az Országos Erdészeti Egyesület felterjesztése. Az Országos Erdészeti Egyesület megfelelő felterjesztésben kérte a földművelésügyi és pénzügyi miniszter urakat, hogy a főiskolai végzettségű állami erdőtisztai kar úgy a belső (ministerialis), mint a külső működési körében a fogalmazói személyzettel azonos létszámarányban részesüljön és hogy az erre vonatkozó tárgyalásoknál az érdekelteknek az illető osztályvezetők meghallgatásával nyujtassék mód a hozzászólásra, nehogy róluk, de nélkülük történjék döntés.

A magas kőris tájfajtái. Sokat olvastunk e lapok hasábjain és a „Magyar Erdőgazdá“-ban a magas kőris, *Fraxinus excelsior*, különböző, egymástól eltérő termőhelyi előfordulásáról. Általános nézet volt, hogy a magas kőris mély talajú, ásványi anyagokban gazdag, nedves helyek fája, amely a talajjal szemben nagy igényekkel lép fel, viszont ott olvastuk mindjárt, hogy ezt nem lehet általánosítani, hisz ott találjuk a magas kőrist a sekély talajú, száraz hegyoldalon csekély igényekkel és mégis meglepő növekedéssel. (L. Fekete-Blattny: „Fák és cserjék elterjedése Magyarországon“.)

Ezen eltérő tulajdonságok alapján joggal tételezhetjük fel, hogy itt ugyanazon fajnak (species) a hosszú tenyészeti időkönt át több generáción keresztül a termőhelyi (talaj és klíma) különbözőségeek hatása alapján kidifferenciálódott fajtájával (race) állunk szemben, amely tulajdonságok endogen természetet öltvén, immár örökölhetővé válhattak.

A kérdést kísérlet tárgyává tette dr. *Münch* tharandti professzor és dr. *Dieterich* tübingeni főerdőtanácsos („Forstliche Wochenschrift Silva 1925. 17. sz.“), akik a lapályokon, nedves helyeken előforduló magas kőrist elnevezték vizet kedvelő, vizes kőrisnek (*Wasserresche*), míg a hegyes, száraz helyeken tenyészőt mészkedvelő, meszes kőrisnek (*Kalkesche*). Az elnevezés nem a legmegfelelőbb, amennyiben meszes talajon kívül ismerünk állományokat (leginkább elegyítve) mészben szegény talajon is, továbbá grániton, andesiten, friss homokköveken. Ezért is, de meg a magyar nomenclaturának is jobban megfelelő szerény véleményem szerint a *hegyi kőris* elnevezés, amelyet továbbiakban használni óhajtok meszes kőris név helyett.

Ugyanígy a vizes kőris név helyett jobbnak találok a „lapályi“ elnevezést.

A két különböző származású kőris növekvését tették vizsgálat tárgyává fiatal korban. Magszedés a két különböző állományról 1921/22-ben történt, majd egy nyári fekvés, utóérés után 1923 tavaszán elvettették két különböző kísérleti területen, egyik *Tharandtban*, a másik *Lichtensteinban* fekvő *Reutlingenben*.

A tharandti kísérleti terület 300 m. t. sz. magasságban fekvő quarzporphir talaj, amelyet szükséghez képest mész-, phosphor- és nitrogén-trágyával láttak el.

A csemetéket 1924-ben iskolázták. Kiültetés után mindkét fajta egyformán kihajtott és egyformán kedvező növekedést mutatott a júniusi szárazság és meleg beálltáig, amikor is a hegyi kőris a szárazság dacára erőteljesen növekedett, a lapályi ellenben elkezdett sinylődni, növekedésében megállott és teljes tönkremenését is csak a korán beállott őszi esőzés gátolta meg. Október elején vizsgálat alá vontak 100—100 darabot. A nagy különbséget, amely a földfeletti szárban mutatkozott, növelte a gyökérzet kifejlődése. A hegyi kőriscsemete gyökérzete dús, szétágazó, erőteljes volt, míg a lapályi nagyon silány. Átlagos súlyuk, hegyi: 12.68 gramm, lapályi: 4.42 gramm. Tehát közel háromszor súlyosabb. Hosszúságuk, hegyi: gyökér 34 cm., szár 11 cm., teljes hossz 45 cm., lapályi: gyökér 24 cm., szár 9 cm., teljes hossz 33 cm. A lapályi kőris egyenletesebb növekedést mutatott, míg a hegyi kőrisnél gyakoribbak az erőteljesebb példányok. Állománynevelés szempontjából nem szabad ezt sem figyelmen kívül hagyni, amennyiben a főállományt ezen erőteljesebb, kimagaslóbb egyedek fogják alkotni, míg a gyöngébbek alászorulnak és a gyérités áldozatául esnek. E szempontból a hegyi kőris növekedési energiája figyelembeveendő. (Közel négyszerese a másoknak.)

Hogy a lapályi fajta elmaradását a hegyi mögött nem teljesen a vízhiány okozta, kiviláglik abból, hogy a száraz idő beállta után naponként bőven öntözött, külön parcellákon nevelt lapályi fajta nem nőtt nagyobbra 33 cm-nél, mint a szárazságon voltak, bár súlyban — ami természetes is — nagyobbodtak (5.49 gramm az előbbi 4.42 grammal szemben.). A lapályi fajta elmaradásában tehát a vízhiányon kívül egyéb faktor is közbejátszott. A külső feltételek egyformák lévén dr. *Münch* belső diszpozíciót tételez fel. Ezen adott esetben a hegyi fajta igénytelenebbnek mutatkozott a talajjal szemben. Dr. *Münch* szerint ezen tulajdonságok alapján, amely már endogen természetet öltött, a hegyi kőrist külön talajfajtanak

(Bodenrasse) szabad felfogni. Szerintem vita tárgyát képezhetné a fajta kialakulásában a talajon kívül a klíma hatása is, amelynek különbözőségét a két előfordulási helyen elvitatni nem lehet.

A kőris telepítésénél eddig nem vették figyelembe a kőris-mag származását s innét magyarázható, hogy a vizet kedvelő kőris neki nem megfelelő talajra jutott s azután tönkrement, holott előbb a legszebb kőrisállomány volt azon a területen. *Münch* ezen kísérletek alapján joggal mutat rá nyomatékkal a mag származásának kérdésére: a vetőmag kiválasztásánál nagy gondossággal járjon el minden fajtánál az erdőgazdaság.

A másik kísérleti terület általában ugyanezen eredményeket szolgáltatott. Fekvése 780 m. t. sz. felett a sváb Alpokban. Esőmennyiség áprilistól szeptemberig 560 mm. Talaja a fehér Jura mészkő szikláin nyugvó agyagos mészkővel kevert málladék, sekély. A csemeték itt nem lettek iskolázva, hanem kiültetés után sorsukra hagyva. A hegyi kőris itt is erőteljes példányokat szolgáltatott, bár gyéren kelt, míg lapályi kőris csemetéi sűrűn állottak, satnyák voltak és jórésztük chlorozisban szenvedett. A legerősebben fejlett egyedek összehasonlítása után is a lapályi kőris messze mögötte maradt a hegyi kőrisnek. (37 cm. és 51 cm.). E második kísérlet elrendezésében nem a legszerencsésebb, eredményei is csak részlegesen fogadhatók el.

Anatómiai és morfológiai vizsgálatok szerint különbség a két talajfajtában nem volt megállapítható. Mindazonáltal megemlítendő, hogy néhány hegyi kőrisnél a levelek fő- és mellékerezete hol gyengén, hol erősebben szőrökkel fedett, míg a lapályi kőrisek csupasz levelűek voltak. Ez a hegyi kőris xerophyta jellegére vall.

Ha nem is fogadjuk el *Münch* fentemlített véleményét teljes egészében, mindenesetre a fenti kísérletek, a szakkörök megfigyelései alapján közreadott tapasztalatok alapján feltételezhető, hogy *igenis a magas kőrisnek egy xerophyta tájfajtája (Bodenrasse) kialakulóban van*. E fontos erdőművelési kérdésben teljes világosságot deríteni a jövő kísérletek fognak, amit ezen nagyértékű fa meg is érdemel.

A gyakorlati erdőgazdaság számára azt a következtetést kell levonni, hogy *új kőrisállomány telepítésénél vagy közbelegyítésénél figyelembe kell venni a mag származását és hogy meglevő szép állományaink jövőben való megtartásának útja: a természetes felújítás.*

v. Bokor.

Az 1926. évi római nemzetközi erdészeti kongresszus. Nagy ünnepe lesz a jövő év tavaszán az egész világ erdész-társadalmának. A római „Institut International d'Agriculture“ erdészeti szakosztálya az olasz kormánnyal karöltve serényen dolgozik azon, hogy 1926 április végén az egész művelt világ részvételével egy nagy, méreteiben is impozáns nemzetközi erdészeti kongresszust hozzon össze, melynek első és legfontosabb célja lesz ismét megszervezni az általános erdészeti kultúra és a faforgalom tekintetében az egyes államok között azt az összeköttetést, melyet a világháború megszakított.

Különösen égető problémái vannak a fakereskedelemnek: egységes alapra hozni a fakereskedelmi szokmányokat, s a faválasztékoknak osztályozását vasúti fuvardíj és elvámolás tekintetében, s végre-valahára megbízható statisztikai felvételeket beállítani az egyes államok fatermelésére, forgalmára és szükségletére vonatkozólag. Mind olyan problémák a sok között, melyeknek gyors és sürgős megtárgyalása egy nemzetközi erdészeti kongresszus feladata volna.

Az előkészítő bizottság munkájáról és terveiről a „*Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung*“ a következőkben számol be részletesen:

A kongresszusra minden állam meghívást kap, mely tagja a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnek, s azon egy hivatalos küldöttséggel fogja képviseltetni magát. A már bejelentett küldöttségek névsorában ott szerepel az egész világ erdészeti szakembereinek elitje, színe-java, mely biztosítja a kongresszus nagy jelentőségét.

A kongresszus április 29-én nyílik meg egy plenáris üléssel, melyen megválasztják a kongresszus elnökét, alelnökeit, s megalakítják a 4 alosztályt, melyeknek feladata lesz a hatáskörükbe utalt kérdések részletes megtárgyalása.

Az alosztályok, s az általuk megtárgyalandó kérdések programjai a terv szerint a következők:

I. alosztály. (Erdőstatisztika és politika, erd. tudományok és törvényhozás.)

1. Az erdőterület, termelés, faszükséglet és kereskedelem statisztikája.

2. A statisztikai felvételek módszerei. A felvételek egységesítése módszer s a felvétel időpontja tekintetében.

3. Az egyes államok erdősegei birtokviszonyok szempontjából.

4. Állami intézkedések a magánosok tulajdonában levő kopárterületek beerdősítésére s a már meglevő faállományok javítására vonatkozólag.

5. Allami intézkedések a magánosok tulajdonában levő erdők kezelésére vonatkozólag.
6. Erdőfelügyeleti szervezetek az egyes államokban.
7. Erdészeti törvényhozás.
8. Erdőjövedelem és erdőadó.
9. Az erdőhitel kérdése.
10. Erdészeti szakoktatás az egyes államokban.
11. Erdészeti kísérleti állomások és folyóiratok.

II. alosztály. (Faipar és fakereskedelem.)

1. Intézkedések az erdei termékek nemzetközi forgalmának javítására. (A fakereskedelmi szokványok egységesítése, a minta alapján való ajánlattétel terve, az egyes faválasztékokban egységes méretek megállapítása.)
2. A faforgalmat érdeklő vasúti tarifális kérdések.
3. A fa vámtarifája.
4. A fatermékek elvámolás tekintetében való egységes osztályozása.
5. Faipar, fűrésztelepek.
6. Papírgyártás és a vele kapcsolatos iparágak.
7. Különféle iparágak, melyek fát fogyasztanak s fát dolgoznak fel.
8. Gyantaipar.
9. Egyéb iparágak, melyek a fán kívül egyéb erdei termékeket értékesítenek.
10. Fadesztilláció.
11. Egyéb kisebb erdészeti iparágak kérdései.

III. alosztály. (Erdőhasználat és erdészeti technika.)

1. A termelés természetes tényezői.
2. A különféle fanemek földrajzi elterjedése.
3. Fanemek. Azon legelőnyösebb fanemek megállapítása, melyek az egyes klimatikus övekben többtermelés céljából megtelepítendőek.
4. Erdőhasználat (termelés, szállítás).
5. Szállítási eljárások.
6. Erdei magvak gyűjtése, eltartása és származási kérdése.
7. Csemetekertek, csemeték nevelése.
8. Kopár területek beerdősítése.
9. A műtrágyázás szerepe az erdőgazdaságban.
10. A faállományok javítása.
11. Erdősítési eljárások és állományápolás.
12. Az erdőrendezés módszerei és azok használhatósága.
13. Fakonzerválási eljárások.
14. Védekezés az erdőtüzek ellen.

IV. alosztály. (Kulturális feladatok a hegyvidékeken. Vadpatakszabályozás. Növényi betegségek. Egyebek.)

1. Vadpatakszabályozás.
2. Hegyvidéki hasznosítható területek (legelők, szántók) fentartása a patakok és folyók szabályozásával.
3. Hegyi legelők és mezőgazdasági területek javítása.
4. Községi és közbirtokossági legelők kezelése és szabályozása.
5. Törvényes intézkedések a hegyi patakok és vízfogók szabályozására.
6. Növényi betegségek, rovarok, szél, hó, tűz, stb. okozta erdei károk s az ellenük való védekezés.
7. Tropikus erdőségek fakészlete, s a lehetőség, hogy mennyiben lehet azokat erdőkben szegény országokban felhasználni.
8. Erdészet és túristaság; az erdő hatása a népesség esztétikai nevelésére.
9. Propaganda az élőfakultúra érdekében. Ünnepek, melyeken a fa szerepet játszik. (Pl. a magyar iskolákban a madarak és fák napja.)
10. Vadászat, halászat. Egyebek.

Bőséges és felettébb érdekes programot tűzött ki tehát az intézőbizottság, mely méltán megérdemli az érdeklődést.

A nyelvi nehézségeken oly módon szándékoznak segíteni, hogy jogában lesz minden felszólalónak a saját anyanyelvén felszólalni, illetve azon a nyelven, amelyen óhajt, melyet valószínűleg tolmácsolni fognak, a kongresszus jegyzőkönyvei és aktái pedig, melyek tartalmazni fogják a tárgyalások menetét, eredményeit és az elhangzott beszédeket, több nyelven fognak megjelenni.

Magyar nyelvű kiadást természetesen nem igen várhatunk, de remélhetőleg németül a mai politikai helyzet dacára is meg fog jelenni, — hiszen talán a német vezet az erdészeti irodalom terén — s ezzel az akták hozzáférhetőek lesznek a magyar szakközönség nagy részének számára is.

A tárgyalások közben kirándulások keretében fogják bemutatni Róma környékét s a vidék erdészeti vonatkozású látnivalóit s különösen tanulságosnak ígérkezik, hogy a kongresszus megnyitása előtt a résztvevők megtekintik Milánóban a nemzetközi árumintavásárt és kiállítást, melyen kizárólag erdei termékek és fafeldolgozó gépek fognak szerepelni a világ minden részéről.

Az érdeklődés a kongresszus iránt igen nagy s az egyes államok hivatalos kiküldöttein kívül máris számos főiskola és erdészeti egyesület, testület jelentette be megjelenését.

Az Országos Erdészeti Egyesület feladata volna lehetővé tenni, hogy a magyar erdészek soraiból is megjelenhessenek az érdeklődők.

A rendezőbizottság a résztvevők részére számos kedvezményt, olcsó utazást és ellátást biztosít s most volna itt a kedvező alkalom, hogy mi, a magyar erdészet közkatonái, kik szerteszét az ország elhagyatott zúgaiban a világtól elzárva dolgozunk, szerény anyagi erőinket meg nem haladó áron könyvekből meg nem szerezhető ismereteket gyűjthessünk, világot láthassunk, megismerhessük Itáliát, az Örök Várost, az olasz erdészeti viszonyokat s szemtől-szembe láthassuk korunk erdészetének vezéralakjait.

A külföldi kollégákkal való személyes megismerkedésből, érintkezésből pedig csak előnyt és felpozíciót remélhet a magyar erdésztársadalom.

Reméljük, módot fog találni az Országos Erdészeti Egyesület, hogy a kongresszus intézőbizottságával érintkezésbe lépve, tagjai számára is biztosítsa a kilátásba helyezett kedvezményeket s megfelelő propaganda s a tagok felszólítása útján lehetővé tegye, hogy a magyar erdészet hivatalos kiküldöttei mellett egyesületünk tagjaiból összetoborzott lelkes, tanulmánygó kis gárda is képviselhesse majd mint hallgatóság a római kongresszuson a magyar színeket.

Tóth Bódog.

A Veszprémben tartott erdőőri előkészítő tanfolyamról.
A m. kir. földművelésügyi miniszter úr által 4476—1925. szám alatt kibocsátott „Hirdetmény“ értelmében a folyó évben az eddig szokásban volt határidőtől eltérőleg augusztus hó 24-étől kezdődőleg folytak le az erdőigazgatóságok székhelyein az erdőőri és vadőri szakvizsgák.

Ugyanezen hirdetményben újszerű volt az a rendelkezés, hogy az erdőőri szakvizsgákat elegendő számú jelentkező esetén négyhetes előkészítő tanfolyam előzze meg, mely Veszprémben 28 hallgató részvételével július 27-től augusztus 23-ig bezárólag meg is tartottak.

Mínt hogy pedig tudomásom szerint a többi m. kir. erdőigazgatóságoknál elegendő jelentkező hiányában az ott is tervezett tanfolyamok megtarthatók nem voltak és mert az ily tanfolyamok tartását a magyar erdőgazdaság elősegítése egy nagyon helyes új eszközének tekintem, kötelességemnek tartom a veszprémi tanfolyam lefolyásáról és eredményéről számot

adni és azt az erdőbirtokosok, valamint szaktársaim előtt ismertetni. Erre annyival is inkább kötelességszerűleg hivatottnak érzem magamat, mert a tanfolyamon a kezelésemhez tartozó veszprémi káptalani erdőgazdaság két erdőlegénye is résztvett és ebből folyólag ismételt érdeklődő látogatásaim alkalmával személyesen szereztem meggyőződést a tanfolyam menetéről. Az ott szerzett tapasztalatok mellett mint a szakvizsgáló bizottság egyik kinevezett tagjának, másfelől, mert a szakvizsgákon való részvételre Veszprém vármegye közönsége részéről is fel voltam kérve, módomban volt nemcsak a tanfolyam menetét, de annak eredményét is közvetlenül megbírálni.

A négyhetes tanfolyam hallgatói a veszprémi Szent Anna-téri róm. kath. elemi népiskola két tantermében nyertek ingyenes elszállásolást, élelmezésükről maguk gondoskodtak.

Az előadások az iskola egy harmadik tantermében folytak.

A hallgatók oktatását az előadási anyag célszerű beosztásával az ideiglenesen Veszprémben elhelyezett győri m. kir. erdőigazgatóság központi személyzetéből *Braxatoris* Zoltán m. kir. főerdőmérnök és *Hammerschmidt* Ernő, valamint *Baumerth* István m. kir. erdőmérnökök végezték.

Az előadások általában a Bedő-féle „Erdőőr“ című segédkönyv anyagához igazodtak, azonban annak keretein túl is mindarra kiterjedtek (pl. újabb modernebb eljárások és az újabb törvények, valamint erdészeti jogszabályok ismerete és azok alkalmazása stb.), amit a mai viszonyok között egy képzett erdőőrtől úgy elméletileg, mint gyakorlatilag elvárni lehet.

A tanfolyamot hallgató erdőőrök délelőtt 8—12-ig elméleti, délután 3—6-ig pedig megbeszélésszerű gyakorlati oktatásban részesültek, a mellett több ízben tettek az oktatást végző erdő-tisztek vezetésével az itteni jutási állami esemetekertbe, valamint a közelebb fekvő erdőségekbe tanulmányi kirándulást, mely esetekben a délutáni foglalkozási idő esetenként megfelelően módosult.

A magyarázatokkal kapcsolatban megismerkedhettek az egyes erdőgazdasági eszközökkel, szerszámokkal, melyek gyakorlati használata is ismertetés tárgyát képezte.

A tanfolyam keretében megtekintették továbbá a hallgatók a helybeli múzeumot is, hol különösen az erdészetiileg fontos ragadozók közvetlen szemlélete és ismertetése járultak hozzá a hallgatók e téren is megkívánt elméleti és gyakorlati tudásának gyarapításához, mi mellett a föld kérgének geológiai szerkezetéről és abban itt a szűkebb országrészben fellelhető ásványi anyagok mineműségéről is nyertek kellő oktatást.

Súlyt helyeztek végül a katonás fellépés és magatartásnak a hallgatókkal való kellő elsajátíttatására is.

A tanfolyamon és a hálótermekben a legpéldásabb fegyelem és rend uralkodott. A felkelés és lefekvés ideje reggeli 5 és illetve esti 10 órában volt megállapítva. Az ügyeleti szolgálatot felváltva egy-egy kijelölt hallgató látta el, aki személyesen, avagy helyettese személyében teljes felelősséggel tartozott a katonás rend legpontosabb betartásáért.

A tanfolyam egész ideje alatt a legcsekélyebb fegyelmetlenség sem fordult elő, mit nemesak a tanfolyam szervezése nagyon bevált keresztülvitelének, de annak is tulajdonítok, hogy a tanfolyamon résztvett 28 hallgató mindegyike átérezte, hogy a földművelésügyi kormányzat intézkedése mily üdvös és hasznos és hogy a tanfolyam az egyesek és összesség javát szolgálja.

Az előadó erdómérnökök gondos és mindenekfelett türelmes előadásai és magyarázatai, sőt az egyes gyengébb hallgatóknak általuk ismételten történt külön oktatása nem maradt azon üdvös és figyelemreméltó eredmény nélkül, amit éppen a vizsgálatok alábbi eredménye tükröztet leghívebben vissza.

A tanfolyam 28 hallgatójából kitünően vizsgázott 8, jó eredménnyel 6 és kielégítően 14, úgyhogy a tanfolyam résztvevői a szakvizsgán mind megállották a helyüket.

Ezzel szemben a csak szakvizsgára jelentkezett és arra engedélyt nyert 11 erdőőr közül kitünően egy sem, jó eredménnyel 2 és kielégítően 5 vizsgázott, 4-nek tudása pedig nem ütötte meg a feltétlenül megkövetelhető mértéket.

Amíg tehát egyfelől a kitünő eredménnyel vizsgázottak száma feltünően nagy és az előző évek eredményeihez képest igen örvendetes emelkedést mutat, másfelől nem kevésbé örvendetes az a körülmény is, hogy a kitünő és jó osztályzatot nyert egyéneken kívül a többi hallgató is mind megfelelt a követelményeknek és mindannyian levizsgáltak.

A fentiek vázolásával elért kiváló eredmény folytán csak üdvözölni lehet tehát a tanfolyam igen jól bevált eszméjét, az erdőbirtokosok és kezelő erdőtisztek hálája illeti a földművelésügyi kormányzatot, valamint a tanfolyam szervezőit és oktatóit annak életbeléptetéseért és eredményes voltáért.

Az ily tanfolyamoknak a jövőben is kívánatos és szükséges rendszeresítése minden bizonnyal biztosítani fogja majd az erdőőrzési szolgálatban alkalmazott egyének megkívánt elméleti és gyakorlati tudásának és így használhatóságuk és értékük színvonalának annyira szükséges emelését.

Meg kell emlékezniem végül még arról a szintén nagyon helyes intézkedésről, hogy az erdőőri szakvizsgák határideje az erdősítési és fatermelési munkák megkezdésével eddig egybe esett későbbi határidő helyett még a nyári hónapok végére tűzetett ki, mert úgy a szakvizsgára, mint az előkészítő tanfolyamra sokkal könnyebben és szívesebben küldjük embereinket a nyári hónapokban, mikor is elfoglaltságuk aránylag kisebb, mint az erdőgazdasági munkákban bővelkedő őszi időben.

Tanka Sándor, káptalani főerdőmérnök.

I

Az „Erdészeti Lapok“ 1925. évi VIII. füzetének
HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 2500 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 400.000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egy-egárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Próhirdetéseknél egy szó 1500 K, álláskeresleti hirdetéseknél 700 K.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX, Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tővönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben készséggel áll az erdőbirtokos és erdőtiszt urak rendelkezésére.

(2. XII. 9.)

Vadas erdőműveléstan I. kiadás eladó. Kondér erdőmérnök,
Budapest, II., Lánchíd ucca 1. sz. (11. I. 1.)

Eladásra kerül: *Picea pungens argentea* 2—4 m. magas 150 drb. *Thuya occidentalis* 3—4 m. magas 200 drb. *Thuya orientalis* 2 m. magas 100 drb. *Thuya globosa* 1 m. magas 150 drb. Bővebbet „Számtartóság Oroszvár“.
(10. II. 1.)

DR. LAMM ANTAL
"
FENYŐMAGPERGETŐGYÁRA
"
KÖRMEND

Sürgőnycim: DR. LAMM, KÖRMEND

LEGMAGASABB CSIRAKÉPESSÉGŰ
 TÚLEVELŰ-, LOMBFA-, GYÜMÖLCS- ÉS SPECIÁLIS
 KÜLFÖLDI MAGVAK
 KAPHATÓK A LEGMEGBIZHATÓBB
 MINŐSÉGBEN

(3. XII. 12.)

Cégem 1918 óta fennáll és gyáram 1923-ban modern berendezéssel újonnan lett felépítve, mely nem tévesztendő össze más céggel.

Szakiskolát végzett fiatal, nős, r. kath., volt erdőőr, folyó év szeptember 20-ig állást keres, ki szakszerű, önálló erdőkezelés, erdősítés, vadtenyésztésben, mezőgazdaság s összes mellékágazataiban teljes jártas s önállóan vezetni tudja, erélyes, becsületes, kitűnő szolg. bizonyítvánnyal állandó megélhetést keres hol szorgalmánál fogva megbecsülik. Ki állásba helyez, két mázsa búza értékét adom. U. p. Abaujszántó, Tóth József, Cekeháza címre küldendő (4. III. 3.)

Vezetőállásban lévő, 35 éves, nős, r. kath. uradalmi főerdőmérnök nagyobb erdőbirtokon állást keres, nagy mérnöki gyakorlattal. Jelenlegi állását kizárólag etikai okok miatt kívánja változtatni. Szíves megkeresést „1889“ jeligére a kiadóba kér. (5. III. 3.)

Erdőőri állást keres római katolikus, 55 éves, özvegy ember szakvizsgával s jó bizonyítványokkal. Az erdészet minden ágában teljesen jártas, úgy a nagy- és kisvad szaporításához s ezek meghonosításához és ellenőrzéséhez felelősséget vállal. Kívánatra személyesen bemutatkozik. Nidermajer Antal főerdőőr, Budapest, István út 21. II. em., 23. ajtó. (10. I. 1.)

ŐSZI VETÉSRE ajánlunk:

kocsányos tölgyemköt, kocsánytalan tölgyemköt, bükkemköt, magas köris-, amerikai köris-, virágos köris-, Celtis australis-, Sophora japonica-, akác-, gledicsia-, hársfamagot. Koelreuteria panniculata, mindenfajta gyümölcs-magvakat.

Jegenyefenyő- és simafenyőmagot!

Nagy választék erdei faesemetékben.

200.000 drb 2 éves feketefenyő- és erdei fenyőesemete, 200.000 „ 2–3 éves magasköris- és amerikai köris-esemete, 2–3 éves lucfenyő-esemete, akác, gledicsia-, bükkfa mézgás éger. **Gyümölcsvadoncok:** alma, körte, sajmege, myrabolana, keserúmandula, kajszinbarack, ószibarack. S. Julien 1–2 évesek. — 6000 drb szelidgesztenyefa 150/250 cm., darabja Kor. 20.000

Előjegyzéseket és rendeléseket kér:

KÖSZEGI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR

KÖSZEG. (Vasm.)

(12. II. 1.)

Mielőbbi belépésre állást keres intelligens, szakképzett erdész, az erdő, vad, halgazdaság összes ágainál hosszabb gyakorlattal rendelkezik. Megkereséseket „Erdész“ jelígre kiadóba kérem.

(16. II. 1.)

Gubacsot minden mennyiségben veszek. Keiner Rezső Gődöllő, Gizella út.

(17. I. 1.)

Erdőrendezést, revíziót vállal Jászai Béla okl. erdőmérnök, Veszprém.

(15. IV. 1.)

Szakvizsgázott erdőőr állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

(6. III. 2.)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A pomázi járás főszolgabírája, mint I. fokú rendőri büntetőbíró, közhírré teszi, hogy Thassy László leányfalusi birtokos tulajdonát képező, Pócsmegyer község határában fekvő „Bersek“ nevű dűlőben, a Rákospatak mentén fekvő tűzifakészletéből a m. kir. belügyminiszter úr 6209—192. kih. számú ítéletével elkobzott 1000 ürméter, azaz egyezer ürméter 1921. évi vágású vegyes hasáb és dorong kemény tűzifáját 1925. évi szeptember 16-án délelőtt fél 12 órakor a helyszínen nyilvános szóbeli árverésen elárverezi.

A becs- éskikiáltási ár 29,000.000 azaz huszonkilenmillió korona. A bánatpénz az összeg 10 százaléka. A famennyiség a kikiáltási áron alul eladatni nem fog. Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Vevő köteles a vételárat az árverést követő 15 nap alatt az árverező főszolgabíró kezéhez készpénzben befizetni, ellenkező esetben vevő bánatpénze elvesztése mellett a megvásárolt famennyiséghez való mindennemű jogát elveszti.

Vevő köteles a megvásárolt famennyiséget az erdő területről f. évi október hó végéig elszállíttatni és vevő az általa megígért vételár megfizetésére bárhol található ingó és ingatlan vagyonával szavatosságot vállal, valamint a jogügylettel felmerülő bélyegilletékeket és mindennemű adókat köteles megfizetni.

Vevőre nézve az árverés és az előírt kötelezettségek az árverési jegyzőkönyv aláírása után azonnal kötelezővé válnak.

Találkozás helye: délelőtt fél 11 órakor a leányfalui hajóállomás.

Pomáz, 1925 augusztus 25.

Dr. Antal s. k.

tb. főszolgabíró, mint r. b. bíró.
(7. I. 1.)

Okleveles, nőtlen, katonaviselt erdőmérnök alkalmazást keres erdőgazdaságban, vagy faipari vállalatnál. Leveleket „Ambició“ jellegével a kiadóba kérem. (14. IV. 1.)

FAELADÁSI HIRDETMÉNY.

Baranya vármegye Vasas és Feked községek határában fekvő és a pécsváradi m. kir. egyetemi alap uradalom tulajdonát képező „B“ g. o. (Vasas) 8-ik erdőrésztében elterülő mintegy 14.3 k. holdon létező 1375 m³-re becsült, illetve a C. g. o. II. vgs. (Feked) 24-ik erdőrésztében elterülő mintegy 14.4 k. holdon létező és 1591 m³-re becsült tölgy, cser, bükk és gyertyán fahozama eladása iránt 1925. évi szeptember hó 29. napján délelőtt 12 órakor a kir. közalapítványi erdőgondnokságnál Pécsváradon zárt ajánlatú versenytárgyalás fog tartatni.

A részletes feltételek betekintheők a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium XI. ügyosztályában, Pécsváradon a kir. közalapítványi erdőgondnokságnál és a vasasi és fekedei kir. közalapítványi erdőőrsegeknél.

Pécsvárad, 1925. évi szeptember hóban.

A kir. közalapítványi Erdőgondnokság Pécsváradon.

(18. I. 1.)

Szakképzett erdész október vagy január 1-re állást keres. Allása felmondatlan. Cím a kiadóban. (8. I. 1.)

VUK M. ES FIAI BUDAPEST

FATERMELŐK ÉS FAKERESKEDŐK

ALAPÍTTATOTT: 1847

Vásárolnak tölgydongafa-, talpfa-, vagy tűzifatermelésre alkalmas erdőket tővön és feldolgozott fakészleteket.

Iroda: V. kerület, Kálmán-utca 10.

Fatelepe: V. kerület, Váci-út 160.

(1. VI. 5.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1925. évi IX. füzetének tartalma :

	Old
<i>Bíró Zoltán</i> . Értékesítési lehetőségeink, a vasúti tarifák és az erdőgazdasági hitel kérdése -----	295
— Tölgy-, cser- és bükkmakktermés -----	306 ✓
<i>Különfélék</i> : Halálozás. — Az Országos Erdészeti Egyesület felterjesztése. — A magas kőrös tájfajtai. (<i>v. Bokor</i>) — Az 1926. évi római nemzetközi erdészeti kongresszus. (<i>Tóth Bódog</i>) A Veszprémben tartott erdőéri előkészítő tanfolyamról. (<i>Tanka Sándor</i>) -----	310
<i>Hirdetések</i> -----	I—V

